

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АСТА NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN

2024
1/10/1

Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

SHIRINOVA R.X. – fil.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.

Ashirov A.A. – t.f.d., prof.

Balliyeva R. – t.f.d., prof.

Malikov A.M. – t.f.d., prof.

Yusupova D.Y. – t.f.d., prof.

Yunusova X.E. – t.f.d., prof.

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.

Mo'minov A.G. – s.f.d., prof.

Abdulayeva N.B. – f.f.d., prof.

Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof.

Tuychiyev B.T. – f.f.d., prof.

Utamuradov A. – f.f.n., prof.

Muxammedova D.G. – psix.f.d., prof.

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.

Rahmonov N.A. – fil.f.d., prof.

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.

Sa'dullayeva N.A. – fil.f.d., dots.

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., dots.

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2024

MUNDARIJA

Tarix

Barotov S. Ashtarxoniy davrida Buxoro xonligining rossiya bilan savdo aloqalari	4
Karimov E. XX asr 70-yillari oxiri – 80-yillari boshlarida Qashqadaryo viloyati qishloq xo'jaligi (arxiv ma'lumotlari asosida).....	7
Mirzoraximov A. Toshbosma kitoblarni tayyorlash texnikasi, tarkibiy qismlari, badiiy bezaklari tarixi	10
Nabiyev E. O'zbekiston Rossiya iqtisodiy-siyosiy aloqalari	12
Nurov A. XVIII asrning ikkinchi yarmi – XIX asr o'rtalarida Buxoro amirligida yer egaligi bilan bog'liq soliq tizimi	14
Razzoqova Sh. Mustaqillik yillarida xotin-qizlar o'rtasida ishsizlikning oldini olish choralari (1991-2024 yillar)	17
Xalilov F. О Мирзо Улугбеке и других среднеазиатских учёных, внёсших большой вклад в развитие астрономии	19
Shomansurova Z. XIX asrning ikkinchi yarmida Rossiya va Sin imperiyalari o'rtasidagi chegara muammolariga doir mulohazalar	22
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Abdusattarova C. Человек, общество, модель: точки соприкосновения	25
Abdullayeva S. Methodological approaches to fostering oral communication skills in cadet training programs	28
Abdunazarova Z. Botanika fanlarini o'qitishda integratsiyaga asoslangan darsni tashkil etishning dolzarbligi	30
Adilova Sh. Shaxsda suitsid oldi xulq-atvor shakllanishiga ta'sir ko'rsatuvchi omillar va ularni bartaraf etish yo'llari	32
Alisherova Z. Emotsional intellekt – o'smirlarning muvaffaqiyatli ijtimoiylashuvini psixologik omillari	35
Allayarov O. "Globallashuv jarayonida internet texnologiyalarining yoshlar ma'naviy-ahloqiy ta'lim-tarbiyasidagi o'rni"	38
Allayarova Z. O'zbek tilining davlat tili sifatidagi tarbiyaviy maqomini ko'tarish dialektikasining ijtimoiy-falsafiy mezonlari	41
Axmedova D. Методы выявления когнитивно одаренных детей в современной психологической науке	43
Axmedova D. Migratsiya davrida insonning ruhiy jarohati: sabablar va oqibatlari	46
Axmedova D. Bo'lajak tibbiyot xodimlariga ingliz tilini intellektual o'qitishda innovatsion yondashuvlarni takomillashtirish	49
Axmedova S. Ta'lim jarayonini tashkil etishda integratsion yondashuvning pedagogik ahamiyati	52
Ahmadjonov M. Axborotlashgan jamiyatda moliyaviy savodxonlik va madaniyatni shakllantirishda oavlarning ta'siri	55
Ashurova D. Barkamol avlodni tarbiyalashda Abuqodir Shakuriyning pedagogik qarashlarining o'rni	57
Berdiyeva G. Pedagogik jamoadagi bulling: ijtimoiy-psixologik tahlil	59
Bobojonova I. Maktabda ingliz tilini o'qitishda blum taksonomiyasidan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari	61
Boboqulova X. Fuqarolik jamiyati qurish tarixini manbashunoslik asoslari	63
Boyxonov Sh. Davlat hokimiyati tizimida xavfsizlikni ta'minlashda parlament nazorati (deputatlik so'rovi)ning ahamiyati (rossiya federatsiyasining parlamenti misolida).....	66
Botirova Z. Professional competence of english teachers: an in-depth analysis	68
Botirova Z. Kontekstli yondashuv asosida talabalarning o'quv-ijodiy faoliyatini modellashtirish mazmuni	70
Burxonov I. A. O'rinboev hayoti va ilmiy ijodiga nazar	73
Dehqonov R. Barkamol avlod tarbiyasida qo'g'irchoq teatrining o'rni	75
Donayev S. Ta'lim sifatini boshqarishning davlat-jamoat modeli	77
Doniyorov M. Pisa, pirls, timss xalqaro baholash tadqiqotlari va uni o'ziga xos tomonlari	80
Jabborova D. Enhancing esp students' writing competence: obstacles and solutions	83
Jamoliddinova N. Kasbiy so'nishning psixologik xususiyatlari	85
Jumaniyozova M. Modern methods for developing creative communicative competencies in 10th-11th grade students	88
Jumaniyazova I. Perfeksionizmning subyektiv farovonlikka ta'siri nazariy-amaliy asoslari	90
Ibragimov A. Maktab o'qituvchisini uzluksiz kasbiy rivojlantirishning innovasion shakli (superviziya misolida)	93
Ibragimova N. Совершенствование социолингвистической компетенции у учащихся esl: методы и практические подходы	95
Inayatov J. Yoshlar ma'naviyatini yuksaltirishda fotografik manbalarning	98
Irgashev Z. Harbiy xizmatchilarda stress psixodiagnostikasi va psixokorreksiyasi	101
Ixlasova I. Nogironligi bo'lgan bolalar (shaxslar)da kitobxonlik madaniyati va kitob mutolaasi bo'yicha o'tkazilgan anketa so'rovnoma natijalari tahlili	104
Yo'ldoshev M. Texnika oliy ta'lim muassasasi bitiruvchilarining raqobatbardoshligini shakllantirishda oliy ta'lim standartlarining o'rni	107
Kamoldinova D. Maktabgacha ta'lim tashkiloti psixologining rivojlantiruvchi o'yin muhitini yaratish jarayonidagi faoliyatini psixologik jihatlari	110
Kamolov I. Kreativ loyihalashni faollashtirish orqali rivojlantirish konsepsiyasi	113
Kerimbayeva N. Bo'lajak o'qituvchilarda kasbiy kompetentlikni rivojlantirishning didaktik imkoniyatlari mazmuni va mohiyati	116
Korayeva L. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'quv faoliyatiga qiziqishning pedagogik va psixologik xususiyatlari	119
Kushaeva N. Central Asian countries and the gulf cooperation council: synergy of strategic potentials	122
Qambarova D. Xorijiy til o'qituvchilarida mediamadaniyatga oid bilimlarni rivojlantirish mexanizmlari	125
Madrahimov A. Maktablardagi zo'rvonlik (bulling) hodisasining tuzilmaviy tahlili	127
Majitov M. Shaxs va ijtimoiy fanlar dialektikasi	130
Mamatkulov D. «Yumshoq kuch» xarakteridagi mafkuraviy tahdidlar: «ommaviy madaniyat» va «overton tuynigi» konsepsiyasi	132
Maxsumov I. Развитие общей ловкости юных футболистов на этапе начального обучения	135
Mirzaxmedov A., O'rinov O. Yoshlarda dindorlik omili	138
Muydinov D. Yevropa ittifoqi xavfsizligi va siyosiy jarayonlariga migratsiyaning ta'siri	141
Muminov M. Globallashuv sharoitida O'zbekistonda milliy kontentning o'rni	143
Mustafayev Sh. Artpedagogika tushunchasining obyektiv mazmun-mohiyati va maqsadli yo'nalishlari	146
Muxammadiyeva X. Bo'lajak o'qituvchilarda psixologik kompetentlikni rivojlantirish	149
Nasrullayeva A. Turmush qurish arafasidagi yoshlarda ijtimoiy fobiya shakllanishi va ularni aniqlilik darajasining psixologik xususiyatlari	152
Nekboye X. Bo'lajak muhandislarni kasbga tayyorlashda media ta'limning kommunikativ komponentligini rivojlantirishning nazariyasi va metodikasi	155
Normatov J. Raqamli tibbiy ta'limda klinik fanlaridan revmatizm kasalligini o'qitishda talabalarining metodik tayorgarligini takomillashtirish mexanizmlari	157
Oripov E. The dialectic of traditional and modern values: the interaction between social and cultural change	161
Ochilov A. Korruptsiya madaniy-ma'naviy islohotlar sifatida	164
Patiyev X. Jadid ma'rifatparvarlari qarashlarida farzand tarbiyasining ijtimoiy-falsafiy tasnifi	166
Raximov B. Маркетинговые коммуникации и стратегии стимулирования продаж в спортивной индустрии: международный опыт и перспективы развития в узбекистане	169
Raximov F. Ixtisoslashtirilgan maktab-internatida bolalar iqtidorini rivojlantirishda ichki boshqarish modelining samarali faoliyat yuritishi uchun pedagoik shart-sharoitlar	172

Рахматов О. “Социально-философские взгляды и подходы к социальным конфликтам”	175
Rahmonov U. Maktab o'quvchilariga tabiiy fanlarni loyiha ishlari asosida o'qitish metodikasi	178
Rahmonova S. O'zbekistonda ma'naviy-madaniy islohotlarning rivojlanish yo'li va uning ijtimoiy-falsafiy tahlili	181
Ro'zimurodov S. Yoshlarda sog'lom turmush tarzi rivojlanishida milliy va dunyoviy qadriyatlarni uyg'unlashtirishning ijtimoiy-falsafiy tahlil	184
Ruzmetova Z. Anxiety levels of students in the process of learning foreign languages	187
Saipova M. Mehnat migrantlari bo'lgan va bo'lmagan oilalarda oilaviy xavotirni o'rganish natijalari	190
Saurov R. Fransuz faylasuflarining hokimiyatning bo'linishi prinsipi to'g'risidagi fikr-mulohazalari	193
Sidikova M. Imom abu mansur motrudiyning ilmiy-ma'naviy merosi va uning islom tamaddunida tutgan o'rni	195
Sodikov U., Bozarova D. Ta'lim jarayonida interfaol metodlar va ularga qo'yiladigan talablar	198
Sulaymanova B. Formation of reading and writing skills in the development of speaking competences of primary class students	201
Toshev O. Ijtimoiy konfliktlar haqidagi ta'limotlar tahlili	203
Toshmatov O. The role of mobile apps in learning legal english: the foreign experience	205
Toshmatova S. Exploring individual-psychological approaches to enhance motivation among efl students	208
Турсахатов Э. Специфика использования художественного произведения в учебном процессе	210
Tuxtayev S. Talabalarining kommunikativ ta'limini pedagogik boshqarish kontseptual modelining tarkibiy qismlari	213
Uzoqova G. Milliy yuksalish davrida ma'naviyat tiklanishi: tarixiy ildizlar va zamonaviy taraqqiyot	216
Umirzoqova S. Zamonaviy yondashuvlar va ta'limda o'quvchilarni motivatsiya qilish	219
Umirov I. Bilingvizm – jamiyat rivojlanishining muhim sotsiologik omili sifatida	221
Фаизова Ф. Особенности в коммуникативном поведении представителей разных культур в условиях межкультурного общения	224
Xaitov A. O'smir futbolchilarni irodaviy tayyorgarligi jaryonida xavotir holatini me'yorlashtirish orqali psixik barqarorlik va irodaviy sifatlar rivojlanishini amalga oshirish	227
Khayitmurodova Y. Students' or future specialists' attention to a foreign language in the development of the english language	230
Xasanov X. Mediasavodxonlik va unga yo'naltirilgan ta'limning jamiyat hayotidagi hal qiluvchi roli	232
Xodjaeva O. Nutqida nuqsoni bo'lgan tarbiyalanuvchilarda korreksion-reabilitatsion ishlarni rivojlantirishning psixologik va pedagogik asoslari	234
Xolmirzayev E. “Tarix” fanini o'qitishda talabalarda ijodiy tafakkurni rivojlantirish imkoniyatlari	236
Хосилова Ф. Применение информационно-коммуникационных технологий в обучении филолога	239
Xudayberganov K. Kursantlarni komil inson ruhida tarbiyalashda ma'naviy-ahloqiy fanlarning o'rni	242
Xudayberdiyeva S. Sharq mutafakkirlari hamda O'zbekiston olimlarining oila barqarorligiga oilaviy hayot siklidagi qarashlari	245
Xo'jaqulov A. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida qadriyatli munosabatlar orqali pedagog-tarbiyachi hamda oila va tarbiyalanuvchilar o'rtasida hamkorlik	248
Haqberdiyev B. Texnik va san'at fanlarida: integratsiya, sinergetika, kompetensiya	250
Shukurova D. Inklyuziv ta'lim samaradorligini baholash mezonlari	253
Elliyev H. O'quvchilar bilimini baholash ilmiy pedagogik muammo sifatida	255
Ergasheva G. O'zbek tilini xorijiy til sifatida o'rganuvchilarning nutqiy kompetensiyalari baholashning o'ziga xosliklari	258
Erkinov I. Jamiyat barqaror taraqqiyotida fuqarolar siyosiy ishtirokini takomillashtirish mexanizmlari	260
Ernazarov Z. Oliy ta'limni rivojlantirishni boshqarishda axborot-kognitiv yondashuvning pedagogik salohiyati	263
Eshnazarova F. Sportchilarning hissiy-irodaviy sifatlarini rivojlantirishda murabbiyning vazifalari	265
Yakubov B. O'zbekistonda amalga oshirilayotgan siyosiy modernizatsiya jarayonida davlat boshqaruviga yangi yondoshuvlar masalalari	267
Yarmanov F. Fransuz tilini o'qitishning interfaol usullari	270

Filologiya

Abdurahmanova S. Shevalar korpusini yaratishning nazariy asoslari (o'zbek korpus lingvistikasining shakllanishi va taraqqiyoti)	273
Abdurashidova K. O'zbek va Ingliz xalq afsonalarining janr xususiyatlari va tasnifi	276
Aminova N. Multilingualism in a globalized world: challenges and opportunities	279
Amonova Z. Nemis va O'zbek tilshunosligida fe'llar valentligi bilan bog'liq nazariy qarashlar	281
Байэстанов М. «На Руси явилось великое, могучее дарование...»	283
Buranova D. Tasdiq va inkor o'rtasida kategorial munosabatlar	286
Gaybullaeva X. Tarjimaning lingvomadaniy xususiyatlari va nazariy yondashuvlari	288
G'oyibov U. Ingliz va o'zbek tillarida antroponimik komponentli frazeologik birliklar shakllanishining kognitiv mexanizmlari	291
Isupova K. Ernest Xemingueyning “Chol va dengiz” asarining o'zbek tiliga o'girmasi xususida	294
Qodirova M. Badiiy matnda san'at terminlarining qo'llanilish motivlari va ularning xususiyatlari (ingliz va o'zbek tillari misolida)	296
Qurbonova F. O'zbek romanchiligidagi bugungi izlanishlar	298
Qo'chqorova D. Viktor Gyugo va uning asarida hikmatli so'zlarning gavdalanishi	300
Mansurova F. G'arb tilshunosligida ommaviy nutq genezisi tadqiqotining tarixiga nazar: turli yondashuvlar va diaxronik analizlar ...	302
Melibayeva S. O'zbek antroponimikasida tabulashish va evfemizatsiya hodisasi	304
Mirzaaxmedova Y. Gender xususiyatlarning ijtimoiy shartlangan ko'rinishlari	306
Mirzayeva Z. Abdulla Qahhor hikoyalarini yangicha o'qish tajribasi	309
Mirusmanova Z. The influence of eastern classical poetry on western poets	312
Omanboyeva A. Tasavvuf tarixi va irfoniy-badiiy adabiyotda zuhd davrining o'rni	314
Pulatova D. O'zbek tilida murojaat shakllarining hududiy xoslanishi	318
Salomova G. Tilshunoslikda qisqartmalar va ularning to'liq shakli o'rtasidagi munosabat	321
Temirova H. The impact of vowel synharmony in kipchak dialects on english pronunciation	324
O'roqova N. O'zbek mumtoz adabiyotida faunistik obrazlarning an'anaviyligi	327
Хажимурадова У. Адаптация заимствованной лексики в текстах английских и русских дипломатических памятников XVI-XVII веков	329
Xalilova D. Stomatologiya sohasida ingliz tilidagi abbreviaturalarning ishlatilishi	331
Xamzayev S. Chet tillardan o'zlashgan so'zlar va ularning o'zbek tili lug'at tarkibining shakllanishi va rivojlanishiga ta'siri	333
Xodjiyev Y. Or-nomus tushunchasining leksikografik talqini va badiiy imkoniyatlari	336
Kholboeva D. Diachronic and synchronic approach to the terminology and term (tourism) in linguistics	339
Hakimova Z. The structural and semantic analysis of jargons in english and uzbek languages	341
Ergashev A. Rus va o'zbek adabiyoti esselarining badiiy uslub va stilistik mezonlar bo'yicha o'ziga xos xususiyatlari	344
Юлдашева Ф. Русский язык и интернет-коммуникация	346